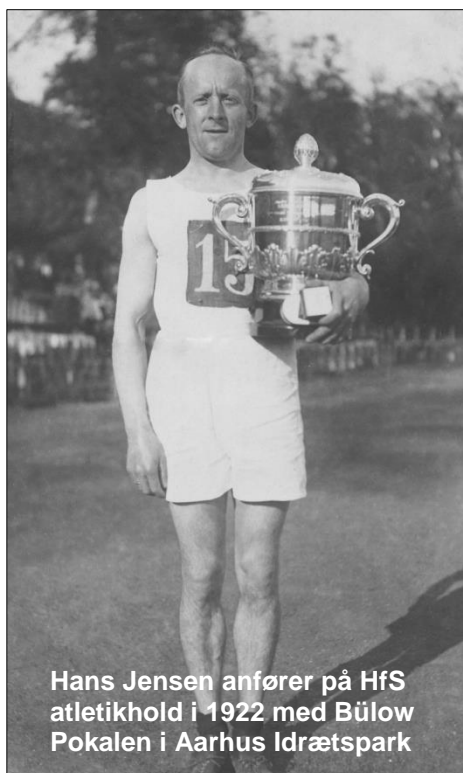

Den jyske holdkamp, Bülow Pokalen og Horsens

- byens
sportsmuseum

Den jyske holdkamp i atletik indeholder en af Horsens-idrættens største succeser.

Fra 1920-1952 vandt HfS holdkampen seks gange og havde endvidere gennem årene adskillige placeringer i top tre.

Fire gange i 1920'erne erobrede HfS den eftertragtede Bülow Pokal, som var indstiftet ved Aarhus Idrætspark's indvielse i 1920.

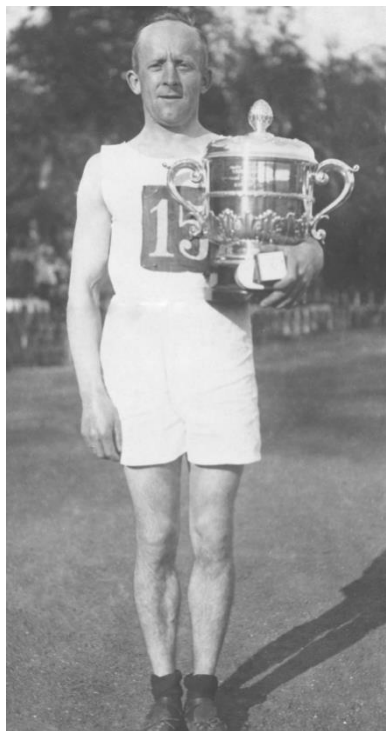
HfS måtte i 1941 se Aarhus Idræts-Club Fremad vinde pokalen til ejendom.

Undervejs var det dog lykkedes HfS at vinde en anden Aarhus pokal - Old Boys Pokalen - til ejendom efter syv andenpladser i holdkampen i årene 1925-1938.

Den jyske holdkamp, Bülow Pokalen og Horsens

Bülow Pokalen har en stor plads i HfS og Horsens idræts historie

Bülow Pokalen i sikre hænder

Hans Jensen

HfS kaptajnen fra 1922-holdet med Bülow Pokalen.

Fotograf: H. Andersen Ebbesen, Aarhus.

Originalfotoet er bagpå dateret "ca. 1924" og påført navnet "Hans Skøtt Jensen", men Hans Jensen var ikke på holdet i 1924.

Jydsk Athletik Forbund blev stiftet i 1907 og allerede i 1908 gennemførte forbundet for første gang et stævne. Her kunne man udråbe Aarhus Idrætsforening af 1900, som den første vinder af den jyske holdkamp.

Aarhus Idrætsforening af 1900 gentog bedriften de to efterfølgende år. Dermed vandt klubben "J. A. F. 's Pokal I" til ejendom.

Fra 1911 udsatte Jydsk Athletik Forbund en ny pokal "J. A. F. 's Pokal II". Den blev der kæmpet om ni gange inden Aarhus Gymnastikforening (AGF) i 1919 vandt denne pokal til ejendom.

DEN JYSKE HOLDKAMP

Vindere 1920 – 1941 og modtagere af Bülow Pokalen

1920 Horsens forenede Sportsklubber
1921 Aarhus Idræts-Club Fremad
1922 Horsens forenede Sportsklubber
1923 Thisted Idrætsklub
1924 Thisted Idrætsklub
1925 Thisted Idrætsklub
1926 Thisted Idrætsklub
1927 Horsens forenede Sportsklubber
1928 Horsens forenede Sportsklubber
1929 Aarhus KFUM's Idrætsforening
1930 Aarhus KFUM's Idrætsforening
1931 Aarhus KFUM's Idrætsforening
1932 Aarhus KFUM's Idrætsforening
1933 Randers Sportsklub Freja
1934 Aalborg Fodsports Forening
1935 Kolding Idræts-Forening

1936 Mesterrækken oprettedes

1936 Aarhus Idræts-Club Fremad
1937 Aarhus Idræts-Club Fremad
1938 Aarhus Idræts-Club Fremad
1939 Aarhus Idræts-Club Fremad
1940 Aarhus Idræts-Club Fremad
1941 Aarhus Idræts-Club Fremad
1942 Herning Gymnastikforening
(første aktie i Herning Pokalen)

HfS opnåede to aktier i Herning Pokalen. I sæsonerne 1950 og 1952.

Kilde: bogen Jydsk Athletik Forbund 1907-1982

HfS erobrede pokalen fire gange i 1920'erne

Den tredje pokal Bülow Pokalen, som Jydsk Athletik Forbund herefter indstiftede, skulle vise sig at få en stor plads i HfS og Horsens idræts historie. Allerede første gang Bülow Pokalen skulle uddeles i 1920 vandt HfS atletikhold den jyske holdkamp og modtog dermed det flotte trofæ. I 1920'erne lykkedes det HfS at vinde Bülow Pokalen endnu tre gange – i 1922, 1927 og 1928.

Med på holdene i 20'erne var navne som Reimer Rasmussen og August Olsen, der begge allerede havde gjort sig bemærket i Horsens Idrætsklubs tid, samt Pahlm Jensen, Emil Høyer og Niels Møller. De fire sidstnævnte var eller blev tilsammen indehavere af otteogtredve individuelle danske mesterskaber, så det var 'tunge drenge' at have med på holdene. Men derudover var bredden i orden, hvilket et utal af jyske mesterskaber til mange af de øvrige navne vidner om.

Bülow Pokalen er sikkert det kostbareste trofæ som Horsens idrætten har været i besiddelse af - og den ca. 5 kg tunge sølvpokal var i byens varetægt i 4 år

Avisomtale af Bülow Pokalen i 1920:

”Den nye pokal er et fuldendt mesterværk og har i sølv den anselige vægt på 9 pund, 300 gram og har en værdi af ca. 5000 kr. Det er den smukkeste og kostbareste pokal, der endnu er udsat ved et amatørstævne her i landet, og vi skal kort forklare dens tilblivelse. Ved Århus Idrætsparkes indvielse på lørdag (5. juni 1920) har forretningsudvalget modtaget skrivelse om, at den amerikanske automobilfabrikant Fords repræsentant her i landet, Bülow & Co. i København, ønskede at skænke en sølvkande til indvielsesstævnet. Da man syntes, at det var for flot en gave at udsætte til et enkeltmandsstævne, forhandlede man sig til rette, og da nu Jydsk Athetik Forbund skulle udsætte en ny pokal, enedes man om at skænke den til forbundet under navn af ”Århus Idrætsparkes Pokal”. Pokalen er indskrevet her til landet af hofjuveler Michelsen, København og vil blive overrakt forbundet ved indvielsesstævnet på lørdag i Aarhus, hvorefter der vil blive udfærdiget proportion for, hvorledes den skal vindes, men det mest sandsynlige bliver, at pokalen bliver vandrende i en længere årrække. Herefter vil Horsens Forenede Sportsklubber få den overrakt, og den vil sandsynligvis blive udstillet hos guldsmed Reimer Rasmussen i Smedegade.”

Aarhus Idrætsparkes vandrepokal Bülow Pokalen

Mon ikke det er det kostbareste trofæ, som har været i Horsens idrættens besiddelse?

Foto: Horsens idrætsarkivs samling / Niels Møllers scrapbog / Fotograf ukendt.

I fire år kunne Bülow Pokalen betragtes i Horsens, idet HfS vandt Bülow Pokalen i 1920, 1922, 1927 og 1928.

Om pokalen nogensinde blev udstillet hos Reimer Rasmussen i Smedegade vides ikke, men den blev første gang udstillet i vinduet hos Vett & Vessels, Søndergade 31, den 22. juni 1920.

HfS-holdet sejrede overlegent i Randers og blev første vinder af Bülow Pokalen

HfS vandt for første gang den jyske holdkamp i atletik

Ved udgangen af maj 1920 indskrev HfS atletikherrer for første gang klubben i den nye og fornemme Bülow Pokals historie ved at vinde den jyske holdkamp i atletik. Det skete i Randers, hvor fem hold kæmpede om ”det smukkeste klenodie, der endnu har været udsat ved en idrættskonkurrence i Danmark”.

HfS hentede en sikker sejr og opnåede på førstepladsen 181½ point foran Århus Idræts-Club Fremad med 153 point, Aarhus Gymnastikforening med 151 point, Aalborg Fodboldforening med 120½ point og endelig Holstebro Idrætsforening med 101 point.

Det var et smukt stykke arbejde de horsensianske idrætsmænd præsterede. I særdeleshed Pahlm Jensen, der var stævnets bedste mand med 64½ point – en tredjedel af holdets pointtøst. August Olsen brillerede ved at besætte førstepladserne i de fire kasteøvelser, mens William Jørgensen blev fremhævet for sin indsats på sprinterdistancerne.

HfS' første vindere af den jyske holdkamp og Bülow Pokalen

HfS atletikhold 1920 fotograferet efter sejren i Randers

Stående bagerst fra venstre: Adolf Roest, Viggo "Brisson" Jørgensen, August Olsen, Pahlm Jensen og William "Buster" Jørgensen.

Forrest fra venstre: Reimer Rasmussen, H. Kock, Emil Høyer, Otto Hansen, Hans Jensen og Rudolf Olsen.

Billedet til herover er tidligere offentliggjort som "vindere af den jyske holdkamp i 1919", ligesom ét eksemplar af holdbilledet fra fotografen på næste side i Horsens Idrætsarkivs samling bagpå har været påtegnet "1919".

Begge billeder er imidlertid fra 1920, hvor HfS for første gang vandt den jyske holdkamp.

Samtidig fik HfS den allerførste aktie i Bülow Pokalen, men pokalen blev ikke overrakt til klubben på selve dagen for holdstævnet, som fandt sted i Randers den 30. maj 1920.

Det skete først nogle dage senere i forbindelse med Århus Idrætsarks indvielse den 5. juni. Derfor er billedet af det vindende hold herover uden pokal.

Kilde: Scrapbogen "Diverse udklip HfS 1920/1924" / Horsens Idrætsarkivs bibliotek.

Vinderne af den jyske holdkamp i 1920 hos fotografen med den flotte Bülow Pokal

Bagerst fra venstre: Reimer Rasmussen, Adolf Roest, Emil Høyer, Otto Hansen, Hans Jensen, Viggo "Brisson" Jørgensen, Rudolf Olsen (på armlænet) og Harald Kock.
Forrest fra venstre: August Olsen, Pahlm Jensen og William "Buster" Jørgensen.

Efter en tredjeplads året forinden hentede HfS atter pokalen i 1922

- det skete med en sikker sejr i holdkampen

Efter at være henvist til andenpladsen året forinden var HfS i 1922 tilbage på førstepladsen i den jyske holdkamp.

I Aarhus Idrætspark vandt HfS atletikhold en overraskende stor sejr – og dermed var Bülow Pokalen tilbage i Horsens efter et års pause.

HfS sejrede med 178 point og som to år i forvejen blev Aarhus Idræts-Club Fremad nummer to med 148½ point, mens Thisted blev nummer tre også med 148½ point. Aarhus 1900 og Vejle kom på de sidste pladser med henholdsvis 141½ og 95½ point.

Der var dobbeltsejre til August Olsen og Pahlm Jensen i kuglestød samt til August Olsen og Niels Møller i spydkast. Viggo Jørgensen stod for stævnets største overraskelse ved at besætte andenpladsen i 3000 m løbet.

HfS holdmestre ved præmieoverrækkelsen i Aarhus Idrætspark i 1922

Fra venstre: Hans Jensen (med Bülow Pokalen), August Olsen, Hans Jessen, William "Buster" Jørgensen, E. Alsbjerg, Pahlm Jensen, Emil Høyer, Viggo "Brisson" Jørgensen og Reimer Rasmussen.

HfS jyske holdmestre 1922 sammen med klubbens formand

Bagerst fra venstre: Adolf Roest (holdets leder), William "Buster" Jørgensen, August Olsen, Hans Jensen (med pokalen), overretssagfører Laurits Nielsen (HfS' første formand 1915-22), Emil Høyer, E. Alsbjerg og Hans Jessen.

Forrest fra venstre: Pahlm Jensen, Reimer Rasmussen og Viggo "Brisson" Jørgensen.
En af holddeltagerne – Niels Møller – mangler på billedet.

Tredje sejr i 1927

HfS holdet som vandt den jyske holdkamp i 1927 – på kampdagen

Bagerst fra venstre: Pahlm Jensen, William "Buster" Jørgensen, Carl Sørensen, August Olsen, holdleder Valdemar Larsen (med Bülow Pokalen), Niels Møller, Christoffer Petersen, Gotfred Lund (bagved), Knud Christiansen, William Nielsen og med hat købmand Chr. Holmboe, som var en markant leder i HfS gennem mange år.

Forrest fra venstre: Harald Christensen, Emil Høyer, Reimer Rasmussen og Rudolf Olsen.

HfS atletikhold 1927 – hos fotografen

Bagerst fra venstre: Christoffer Petersen, Pahlm Jensen, August Olsen, William Nielsen, Niels Møller, William "Buster" Jørgensen, Emil Høyer og Carl Sørensen.

Forrest fra venstre: Gotfred Lund, Harald Christensen, holdleder Valdemar Larsen, Rudolf Olsen og Knud Christiansen.

Fotograf: Hansen & Bryde, Horsens

Fjerde sejr i 1928 og Bülow Pokalen for sidste gang

HfS atletikhold 1928 i Aarhus med Bülow Pokalen vindere af den jyske holdkamp i atletik for fjerde gang

Stående fra venstre: Niels Møller, August Olsen, Pahlm Jensen, William "Buster" Jørgensen, Christoffer Petersen, Emil Høyer, A. Sørensen, Reimer Rasmussen, Knud Christiansen, N. Juul Knudsen, William Nielsen, Albert Madsen og Carl Sørensen.

Siddende fra venstre: Købmand Chr. Holmboe, Brygmester Olaf Holm og holdleder Valdemar Larsen.

Holmboe og Holm var drivkræfterne bag etableringen af Horsens Idrætspark, som blev indviet året efter, den 29. juni 1929.

Historien om Bülow Pokalen indeholder et lille mysterium. I HfS 75 jubilæumsskrift fra 1990 står skrevet:

"Atletikafdelingen vandt også Bülowpokalen til ejendom og den må nok siges at være klubbens største trofæ. Desværre er selve pokalen forsvundet fra klubhuset og er således ikke længere i klubbens besiddelse". Endvidere står i samme jubilæumsskrift: "HfS opnåede i holdkamp at vinde den kostbare Bülow pokal, som desværre er sporløst forsvundet fra klubhuset".

To oplysninger i et andet jubilæumsskrift "Jydsk Athletik Forbund 1907 – 1982" kan afkræfte, at pokalen nogensinde har stået i HfS klubhus, som først blev taget i brug i 1955.

1. Thisted Idrætsforening vandt pokalen fire gange, inden HfS opnåede at vinde den for fjerde gang (hvis fire gange havde været nok til at opnå ejendom)
2. I 1941 vandt Aarhus Idræts-Club Fremad pokalen for sjette gang i træk og syvende gang i alt, og klubben må her have vundet pokalen til ejendom.

I fortegnelsen over Bülow Pokalens "vandring" i "Jydsk Athletik Forbund 1907 – 1982" kan det se ud som om, at Herning GF har vundet pokalen i 1942. Måske har man først her fundet ud af, at Aarhus Idræts-Club Fremad skulle have haft pokalen til ejendom året i forvejen.

I hvert fald uddeles Herning Pokalen i 1943 (iflg. J. A. F.) til Aarhus Idræts-Club Fremad inden Herning GF vandt pokalen fire gange i træk og femte gang i alt (1942 medregnet) – og dermed pokalen til ejendom i 1947. Herning GF genudsatte Herning Pokalen året efter.

Det var Herning Pokalen, som HfS modtog i 1950 og 1952 ved klubbens femte og sjette jyske holdmesterskab.

Tæt på at vinde Bülow Pokalen til ejendom men måtte 'nøjes' med Old Boys Pokalen

At HfS var tæt på at vinde Bülow Pokalen til ejendom, er Old Boys Pokalen fra 1925 et vidnesbyrd om.

Pokalen blev udsat af Idrætsforeningen Old Boys Århus uddelt fra 1925 til 1938 og tilfaldt nr. to i den jyske holdkamp, mens vinderen fik Bülow Pokalen.

HfS fik sin i 1938 sin syvende aktie i Old Boys Pokalen og dermed pokalen til ejendom.

Tillægges en andenplads i 1923, hvor HfS tabte med mindste margin – ½ point – må man konstatere, at klubben har haft sine muligheder for at vinde Bülow Pokalen til ejendom, men kom til kort overfor Aarhus Idræts-Club Fremad.

Men Old Boys Pokalen også er et fornemt trofæ. Pokalen er udstillet i Horsens Idrætsarkiv.

HfS' atletikhold med Old Boys Pokalen (formodentligt i 1936)

Bagerst fra venstre: Kaj Jensen, Niels Peter 'Nick' Christiansen, Harald Thogersen, Svend Aage Jensen ('Svend Cement'), ukendt, ukendt, Halfdan Jørgensen, Holger Josefsen, Vagn Rasmussen, Asger Horne Jensen og Niels Møller.

Forrest fra venstre: Aage Christensen, Valdemar Larsen, Ahrendt Bruhn, Niels Rasmussen, Rudolf Olsen og ukendt.

Inskription på Old Boys Pokalen i Horsens Idrætsarkiv

"OLD BOYS" POKALEN Udsat af Idrætsforeningen "Old Boys" Aarhus

1925 A.J.C. Fremad 196 Point	1932 Randers Sportsklub "Freja" 202½ Point
1926 Horsens forenede Sportsklubber 186½ Point	1933 A-I-F "1900" 180 Point
1927 Thisted Idrætsklub 179 Point	1934 Kolding Idræts-Forening 139 Point
1928 Aalborg Fodsportsforening 202½ Point	1935 Horsens forenede Sportsklubber 178 Point
1929 Horsens forenede Sportsklubber 185½ Point	1936 Horsens forenede Sportsklubber 184 Point
1930 Horsens forenede Sportsklubber 189 Point	1937 Thisted Idrætsklub 184½ Point
1931 Horsens forenede Sportsklubber 193½ Point	1938 Horsens forenede Sportsklubber 178½ P. *)

*) – 1938 ikke indgraveret efter at HfS vandt pokalen til ejendom efter syvende andenplads siden 1925.

Come back for HfS i den jyske holdkamp i 1950

– modtog Herning Pokalen af faddereren til navnet 'den gule fare'

Efter 22 år lykkedes det igen for HfS at blive jyske holdmestre. Tre havde prøvet det før, idet de to ledere Rudolf Olsen og Pahlm Jensen sammen med den fortsat aktive Niels Møller var med til den seneste sejr i 1928.

I Aarhus Idrætspark 1950 modtager holdkaptajnen for HfS, Albert Rasmussen, Herning Pokalen af overdommer Laurits Chr. Steen, der efter sigende var manden som fandt på navnet 'den gule fare' om HfS i 1920'erne.

Fra venstre ses Finn Petersen, Niels Møller, Hilmar Hansen, Vagn Rasmussen, Jacob Ravn, Holst Rasmussen, Benny Nybo, Anker Mortensen, Hans Lund, Ib Villadsen, Knud Bækgaard Jensen, Poul Bæk. Bag Albert Rasmussen (skjult eller skimtes) Anker Korup, Peter Winther, Johan Bech, Ib Konradsen og sidst Svend Aage Jensen "Svend Cement" (t. v. for pokalen).

Fotograf Ib Hansen, Aarhus Stiftstidende

1950-holdet. Stående bagerst fra venstre: Rudolf Olsen, Niels Møller, Hans Lund, Hilmar Hansen, Vagn Rasmussen, Anker Mortensen, Holst Rasmussen, Svend Aage Jensen ("Svend Cement"), Peter Winther og Pahlm Jensen.

Siddende fra venstre. Benny Nybo, Anker Korup, Poul Bæk, Albert Rasmussen,

Knud Bækgaard Jensen, Johan Bech, Ib Konradsen og Ib Villadsen.

Øverste billede fra pokaloverrækkelsen har tidligere været offentliggjort som værende fra HfS' sejr i den jyske holdkamp i 1952. Bl.a. i billedtekster i Albert Rasmussens scrapbog og i HfS 75 års jubilæumsskrift fra 1990.

Billedet stammer imidlertid fra pokaloverrækkelsen i 1950, hvilket fremgår af henholdsvis Poul Bæks scrapbog og HfS' scrapbog 1944-1957 i Horsens Idrætsarkiv.

Heri fremgår, at billedet har været bragt før 1952 og at HfS holdopstilling i 1952 adskiller sig fra personerne på billederne fra 1950. Endvidere omtaler et avisreferat, at stævnet i 1950 blev afviklet under dårlige vejrforhold (regn), hvilket tydeligvis ikke var tilfældet, da billederne her blev taget. (GLK)

Bülow Pokalen - hvor var den blevet af?

I fire år kunne Bülow Pokalen betragtes i Horsens, idet HfS vandt Bülow Pokalen i 1920, 1922, 1927 og 1928.

Den eftertragtede pokal var også i Horsens (udlånt af Aarhus Idræts-Club Fremad) i weekenden 12.-14. februar 1937, hvor HfS havde en stor idrætsudstilling på Heimdal. Billedet til venstre er fra udstillingen. Det er et udsnit af et billede, som findes i Niels Møllers scrapbog i Horsens Idrætsarkivs bibliotek.

I 1941 vandt Aarhus Idræts-Club Fremad pokalen til ejendom efter seks sejre på stribe i Den jyske Holdkamp 1936-1941 og syvende gang i alt. Den første sejr fandt sted i 1921.

Fandtes i kælderen under Aarhus Stadionhal

På baggrund af de billeder og historien om Bülow Pokalen i Horsens Idrætsarkiv rejstes spørgsmålet: Hvad var der blevet af den fornemme pokal?

Ved en søgning på Nettet dukkede et billede op, hvor AGF-lederen og senere DBU-formand Poul Hyldgaard i 1972 modtager Bülow Pokalen. Billedet blev fundet under Arkivnavn: Den Gamle By (danskebilleder.dk). Ved en opringning til Den Gamle By blev der henvist til AGF. Ole Hald fra AGF kunne oplyse, at pokalen fandtes i kælderen under Aarhus Stadionhal, og han tilbød, at vise pokalen frem. Derefter besluttede tidligere HfS-formand Paul Høj og Gunner Lindbæk Knudsen fra Horsens Idrætsarkiv i 2017 at tage til Aarhus for at tage pokalen i skue, og de blev ikke skuffet. Selvom

Bülow Pokalen ikke var nypudset, var det en speciel oplevelse, at stå med pokalen så tæt på Aarhus Idrætspark, hvor HfS' atletikhold 97 år forinden havde vundet første aktie i trofæet. Det viste sig, at efter at Aarhus Idræts-Club Fremad havde vundet pokalen, var den i 1955 blevet brugt af Jysk Håndbold Forbund. Og i 1972 af Foreningen af divisionsklubber under DBU, og det var i denne sammenhæng, at Poul Hyldgaard var blevet hædret med pokalen. Som det fremgår af de to billeder på denne side, var den gamle 'atletik-sokkel' blevet erstattet af en ny, da Poul Hyldgaard fik pokalen.

Årstal for dette billede: 1972

Personer: Børge Linaa, Poul Hyldgaard, Søren Nielsen, Thorkild Sørensen.

Beskrivelse: AGF Poul Hyldgaard modtager "Bülow-pokalen" af Børge Linaa.

Arkivnavn: Den Gamle By (danskebilleder.dk).

Bülow Pokalen igen på horsensianske hænder

Tidligere HfS-formand Paul Høj løfter Bülow Pokalen, som HfS atletikhold vandt fire gange i 1920'erne, i 1920, 1922, 1927 og 1928. Seancen foregik i et lokale i Ceres Arena i Aarhus den 26. juni 2017. Pokalen opbevaredes på det tidspunkt i kælderen under Aarhus Stadionhal.

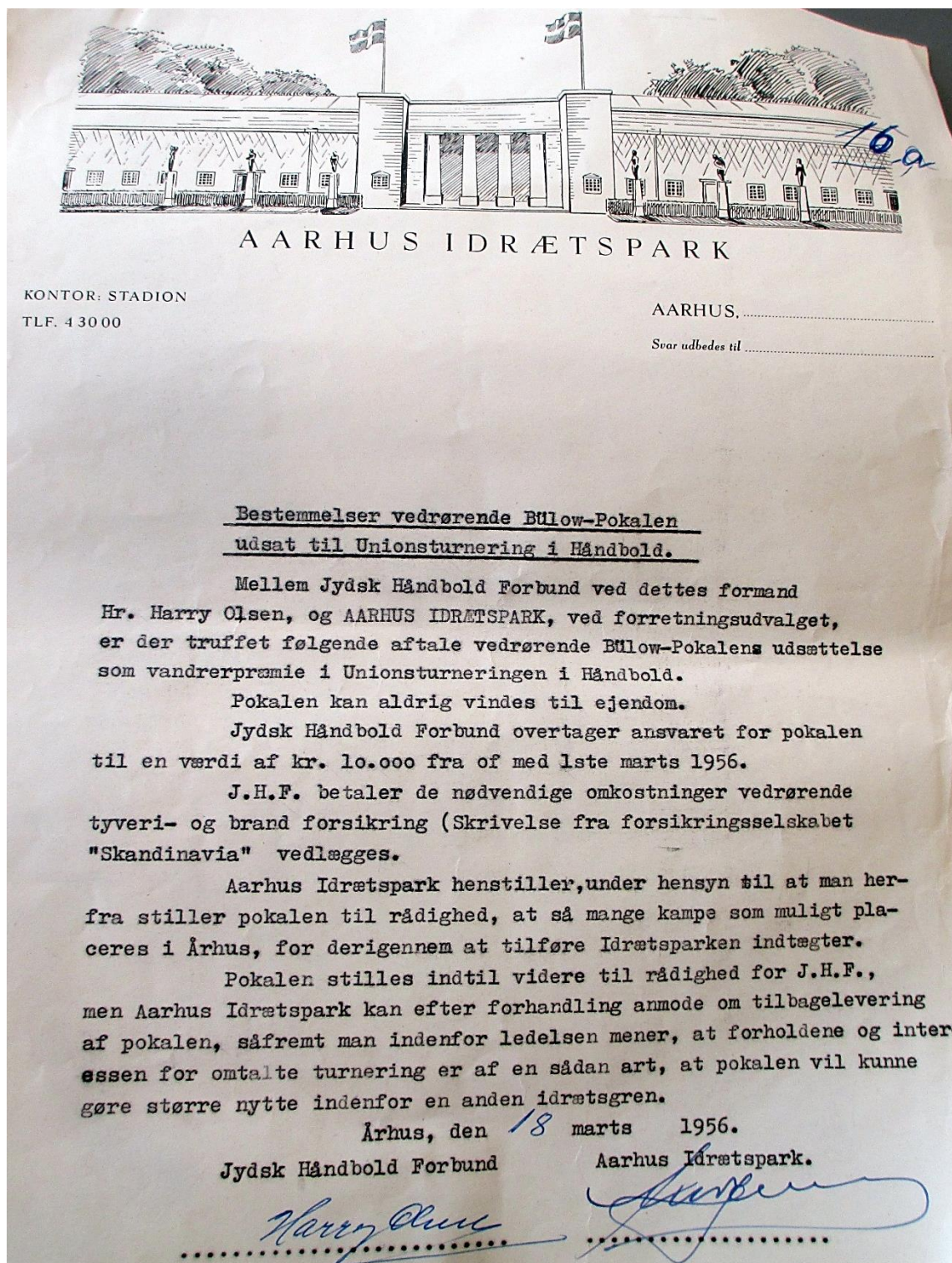
Pokalens inskriptioner:

AARHUS IDRÆTSPARKS
VANDREPOKAL
FOR

1920 DEN JYDSKE HOLDKAMP I ATHLETIK 1942
UDSAT AF
F. BÜLOW & CO.

1955 UNIONSTURNERINGEN I HAANDBOLD
1972 FORENINGEN AF DIVISIONSKLUBBER UNDER DBU

Bülow Pokalen som håndboldpokal

Kopi af et dokument som lå i Bülow Pokalen, da pokalen blev vist frem i Aarhus i 2017.

*- byens
sportsmuseum*

Horsens Idrætsarkiv
Gasvej 21 · 8700 Horsens
www.horsensidraetsarkiv.dk

Teksten om
Den jyske holdkamp,
Bülów Pokalen
og Horsens
er skrevet af
Gunner Lindbæk Knudsen
Horsens Idrætsarkiv i 2017

Kilder:
Scrapbøgerne 'Diverse Udklip HfS 1926-1932' og 'Diverse Udklip HfS 1920-1924' i Horsens Idrætsarkivs bibliotek
samt Horsens forenede Sportsklubbers 75 års jubilæumsskrift 1915-1990.

Billederne er fra Horsens Idrætsarkivs samling.